

KH 12.05.2025 § 77
69/02.02.02/2025

Kunnanhallituksen 16.12.2024 (§ 190) hyväksymän vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kunnanhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kunnan kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimielimet suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät. Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus (netto) toimialoitain. Tuloslaskelmaosan sitovuustaso on rahoitustulojen ja –menojen erotus (netto) koko kunnan tasolla sekä verotulot ja valtionosuudet. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset. Investointien määrärahat ovat käyttöomaisuusryhmittäin sitovia valtuustoon nähden (netto, TA-kirja s.31). Talousarvion sitovuustasot on esitetty vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 22–23).

Neljännesvuositarkastuksissa (osavuositarkastus) ilmoitetaan olennaiset toiminnan ja talouden tapahtumat, jotka heijastuvat erityisesti talouteen. Neljännesvuositarkastuksissa kerrotaan myös toimialojen talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä annetaan tietoa muun muassa verotulojen, työllisyyden, väkiluvun sekä sairauspoissaolojen kehityksestä.

Aikaväliltä tammi-maaliskuu talouden toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle toimialoitain käyttötalouden osalta, investointien toteuma koko kunnan tasolla sekä toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi esitetään mahdolliset merkittävät poikkeamat määrärahojen käytössä ja poikkeamien syyt.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 27.1.2025 (§ 5) talouden tasapainotusohjelman vuosille 2025–2028. Talouden tasapainotusohjelman toteutumista seurataan kunnanhallituksen päätöksen 20.1.2025 (§ 5) mukaisesti säännöllisesti osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Päätöksen liitteenä (liite 2, Talouden tasapainotusohjelman toteuma 1.1.-31.3.2025) esitetty tarkempi seurantaraportti tasapainotustoimenpiteiden toteutumisesta alkuvuoden osalta.

Osana talouden tasapainotusohjelmaa hyväksyttiin myös talousarviomuutoksia 2025 vuodelle. Osavuositarkastuksessa ja käyttötalouden toteutumisessa on huomioitu talous- ja tukipalveluiden henkilöstökuluihin kohdistuneet talousarviomuutokset (yht. 37 000 euroa), jotka parantavat toimintakatetta vastaavan verran. Teknisten palveluiden osalta talousarviomuutokset tuodaan myöhemmin vuoden aikana toimialan budjettiin. Teknisten palveluiden talousarviomuutosten vaikutus toimintakatteeseen on yhteensä 97 000 euroa toimintakatetta parantava (toimintatuotot -8000 euroa ja toimintakulut 105 000 euroa).

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat tammi-maaliskuussa noin 21,8 % tasolla vuoden 2025 talousarvioon nähden. Toimintatuottojen kokonaissumma oli 0,99 miljoonaa euroa. Tammi-maaliskuun ajalta

toimintatuotot alittivat kumulatiivisen budjetin noin 147 000 eurolla. Tiliryhmätasolla ainoastaan tuet ja avustukset toteutuivat budjetoitua suurempana (n. 14 000 eurolla) ja muut tuloerät toteutuivat budjetoitua pienempänä. Merkittävin tulojäämä oli myyntituottojen osalta, jossa tulot jäivät n. 112 000 euroa budjetoitua pienemmäksi. Myyntituotoissa heikompaa toteumaa selittää mm. vesilaskutuksen laskutussyklin muutos ja toteuma tasaantuu seuraavaan osavuositarkastukseen mennessä.

Toimintakulut

Toimintakulujen toteuma oli tammi-maaliskuun osalta 22,8 % talousarvioon nähden ja kokonaissummaltaan 5,17 miljoonaa euroa. Talousarvioon nähden toteuma jäi noin 0,5 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmäksi. Henkilöstökulujen toteuma oli 2,9 miljoonaa euroa ja yhteensä 23,4 % Henkilöstökulut alittivat budjetoidun noin 199 000 eurolla. Toteuman tilanne tasaantuu heinäkuun aikana, kun lomarahat tulevat maksuun. Henkilöstökulujen toteuma on edeltävän vuoden vastaavaan (1–3/2024) ajankohtaan nähden noin 77 000 euroa ja noin 2,7 % suuremmat.

Palveluiden ostojen toteuma oli 1,47 miljoonaa euroa ja 23,1 % talousarvioon nähden. Palveluiden ostojen osalta toteuma ei jaksotu vuoden aikana täysin tasan ja toteuma jäi alle budjetoidun n. 118 000 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 19,5 % talousarvioon nähden ja toteuma jäi noin 502 000 euroon. Budjettiin nähden toteuma alittui 141 000 euroa ja toteutui edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 158 000 euroa pienempänä. Taustalla vaikutti etenkin pienemmät energiakustannukset. Avustukset toteutuivat noin 175 000 euron suuruisena (toteuma 21,5 %) ja muut toimintakulut toteutuivat 108 000 euron suuruisena (toteuma 21,9 %).

Toimintakate

Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) toteutui -4,18 miljoonan euron ja 23,1 % suuruisena. Toteuma jäi alle talousarvion noin 353 000 euron osalta. Toimintakate heikkeni kuitenkin edeltävän vuoden tilanteeseen nähden noin 298 000 euroa ja 7,7 prosenttia. Heikentymiseen on vaikuttanut etenkin toimintatuottojen heikompi toteuma alkuvuoden osalta. Toimintakulujen osalta toteuma oli noin 185 000 euroa (3,7 %) edeltävän vuoden vastaavaa ajankohtaa suurempi.

Tulorahoitus

Verotulojen toteumaprosentti oli 23,9 % talousarvioon nähden. Verotuloja kertyi tammi-maaliskuussa yhteensä 3,67 miljoonaa euroa. Verotulojen toteuma on noin 132 000 euroa edeltävää vuotta suurempi. Kunnan tuloverot toteutuivat 27,3 %, kiinteistövero 5,6 % ja yhteisöverotuotot 36,1 % talousarvioon nähden. Tuloverojen (3,13 miljoonaa euroa) ja yhteisöverotuottojen (379 000 euroa) toteumaa voidaan pitää positiivisena nykyiseen työllisyystilanteeseen ja yritysten taloustilanteeseen nähden. Kiinteistöverotuottojen (157 000 euroa) toteuma oli odotetun pieni ja suurin osa tuotoista toteutuu kesä jälkeen.

Valtionosuudet toteutuivat 26,0 % talousarvioon nähden ja toteuma oli yhteensä 1 036 000 miljoonaa euroa. Kasvua edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden oli noin 40 000 euroa. Valtionosuuksien suurempaa toteumaa selittää alkuperäistä talousarviota suurempi päätös valtionosuuksien määrästä 2025 vuodelle. Valtionosuuksien määrä oikaistaan muutostalousarviossa myöhemmin vuoden aikana. Valtionosuudet tulevat ylittämään alkuperäisen talousarvion noin 170 000 eurolla.

Vuosikate ja poistot

Vuosikate toteutui noin 217 000 euroa talousarviota paremmin. Edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden vuosikate toteutui noin 28 000 euroa heikompana. Vuosikate ei kuitenkaan riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia ja tilikauden tulokseksi muodostui yhteensä 145 000 euroa alijäämäseksi. Tilikauden tulos on noin 21 000 euroa heikompi 2024 vuoden vastaavaan tilanteeseen nähden. Talousarvioon nähden toteuma on kuitenkin noin 235 000 odotettua parempi. Poistoeron vähennyksen (n. 78 000 euroa) jälkeen tilikauden alijäämä on 70 000 euroa.

Rahoitusasema ja investoinnit

Uutta pitkäaikaista tai lyhytaikaista lainaa ei ole nostettu tammi-helmikuun aikana. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti noin 0,34 miljoonalla eurolla. Kunnan lainamäärä on maaliskuun lopussa noin 5,6 miljoonaa euroa, joka on noin 905 asukasta kohden. Kunnan rahavarat kasvoivat tammi-maaliskuun aikana noin 2,56 miljoonaa euroa. Taustalla vaikutti Pälkäneen Valokuitu Oy:n yrityskauppaan liittyneiden lainojen takaisinmaksu kunnalle. Yrityskaupasta johtuen kunnan maksuvalmius on poikkeuksellisen hyvä huolimatta investointimenojen suuremmasta toteumasta edeltävään vuoteen nähden. Investointimenojen toteumaa on avattu tarkemmin päätöksen liitteessä 1 (Osavuositarkastus 1.1.-31.3.2025).

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialojen talousarvion 2025 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu osavuositarkastuksessa, joka on päätöksen liitteenä (liite 1). Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen alkuvuonna ja arvio koko vuoden tavoitteen toteutumisesta on kuvattu eri väreillä toteutumisasteen ja/tai toteutumisarvion mukaan.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 74 §
Valmistelija	Aatu Laamanen, talousjohtaja p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka Kunnanhallitus päättää merkitä osavuositarkastuksen ja talouden tasapainotusohjelman 1.1.-31.3.2025 tiedokseen ja antaa sen tiedoksi kunnanvaltuustolle, sivistyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, rakennus- ja ympäristöjaostolle sekä tarkastuslautakunnalle.
Kokouskäsittely	Aatu Laamanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 18:23.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.